

Jöjjön Óbudára!...

Sok minden új már, csak az emberek óbudaiaiak.

Régi utcanevek táblái új házak falán... Amerre csak bolyongunk, mindenfelé nemcsak épül, de szépül is már az új Óbuda. Ha a mesebeli Csapke-rózsika felébredne mondjuk féléves álom után, újabb és újabb szenderegéséből, mindig találna valami meglepőt, valami kedveskedő szépet és újat az öreg városrészben. Óbuda fiatalításáról most már nemcsak sűrűn közzétett városrendezési tervek, helyi kiállításokon szereplő makettek adnak hírt. A valóság is meggyőzhet bennünket erről a fiatalításról. Ha az Óbudát kedvelő pestbudai ember tervszerű sétára indul azzal, hogy megkeresi az újat a sok omlatag régi között, akkor sétáját feltétlenül a *Kolosy téren* kell kezdenie. Nemcsak azért, merthogy itt kezdődik Óbuda, Újlak peremén, hanem mivel itt épültek fél esztendő alatt a legszebb napfény-házak. Stüllyeszthető ablakokkal, cikk-cakkosan épített erkélyekkel, melyek szinte órától órára követik a nap járását, s melyeken napozhatunk reggel, délelőtt, vagy szelíd alkonyatkor. Élvezhetjük az üdítő légáramlatot, mely a Hármashatárhegy és Látóhegy ormai felől húz a Dunára.

A *Lajos utca* omlatag, vén házai szinte karikatúrába illelnek e mesés új házak árnyékában. Pedig jobbára már csak az utca nyugati felén húzódnak, hiszen a *Zsigmond tértől* kezdve több új ház ékelődött felkiáltójelként a régi cseréptető, udvarukon öreg körtefát nevelgető, avatag házak közé. Újabbban többször is megkondult a lélekharang, jelezve csengő szavával, hogy a középkori, macskaköves, girge-gurba utcában előbb-utóbb szintén megjelennek a csákányos emberek s aztán éppen olyan emeletes új házak épülnek itt is, mint a Kolosy tér foghíjas telkein az utóbbi esztendőben.

De emléktáblát kap és őrzi majd az idők emlékezetét a hajdani Sipos-csárda, melyet nemrég rekonstruáltak. Arra az időre emlékeztek, amikor ez a táj a királynék városa volt, az özvegy Máriaé, kinek udvarhölgyei hímezgettek az anyakirálynék házában, melyet a középkor ráépített az Amfiteatrum romjaira. Azóta putrik is voltak itt, de most már elmélkedhet a járókelő, vagy a 11-es villamos utasa a római körszínház helyén. A labdarúgó szakemberek viszont tehetségkutatóra járhatnak ide. A közeli *Árpád Gimnázium* és a *Korvin Ottó utca*, meg a *Nagyszombat utca* lármás verébhadhoz hasonló ifjúsága, itt rúgja a port, illetve a labdát és csillogtatja pompás gömbérvékét. Bizony csodákat művelnek a jó öreg óbudaiai nagy tetszésére ezek az elszánt labdarúgók, hajnaltól estig. Iskolai évben persze csak délelőtt vagy délután.

Mozit! Mozit!...

A régi mozikat szépen restaurálták s az óbudaiaiak türelmesen várják a tanácsnak azt az ígéretét, hogy nemsokára épül itt 800 személyes új mozi is. Mert a három mozi előtt mindig sorbaállnak az óbudaiaiak jegyért. Csak már lennének délelőtti előadások is, sóhaj mellett a Flórián téren egy öreg néni, jellegzetes óbudaiai tájszóval, csodálatos keverékével a magyar s a német nyelvnek. Mikor járjon egy öreg asszony moziba, ha nem délelőtt? Van benne valami.

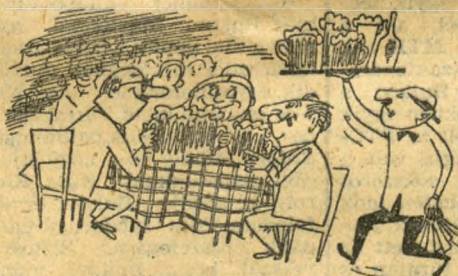
Tatarozták a *Flórián teret* és véges végig a fásoros, egyenes *Vörösvári utat*. A hegyek alján épülnek a próbaházak. Ezek lesznek a kísérleti nyulak. Valahogy olyan formán, hogy ezek a házak kellenek majd magukat az öreg óbudaiaknak is, megcsillantva a városrész jövő arcát.

Új házak, új piac tér, korszerű bódékkal a Szél utcában, a városi házak tövében. Hatal-

mas szabadtéri színpad. Am az óbudaiaknak legalább annyira hiányzik a *Kisfaludy Színház*, mint a Flórián téri néniének a délelőtti mozi. Mert a patina, bármennyi új ház emelkedik ezen a tájon, mindenképen patina marad.

A verklis tekintélye

Az udvarokon keresztbe húzott drótok, melyeken a frissen mosott fehérnemű szárad, már fogynak. Olyan arányban, aho-

gyan épülnek az új házak és csákány alá kerülnek a régiék, melyeknek tetején tarka macskák kergetőznek, vagy nyivákolnak éjszakánként, amikor a Margitsziget felől felbukkan a fogyó hold sápadt D-betűje. De azért Óbuda ez.

A Beszterce utca egyik balkonos, virágos ablakú házából zongoraszó hallatszik:

az idegent. Óbudai fülnek már ez is muzsika, Jön a köszörős. Kerékpárra szerelt alkalmi műhelyét a sarikon hagyja, mert a harmadik emeleti balkonról kiáltottak érte: köszörős, jöjjön fel...

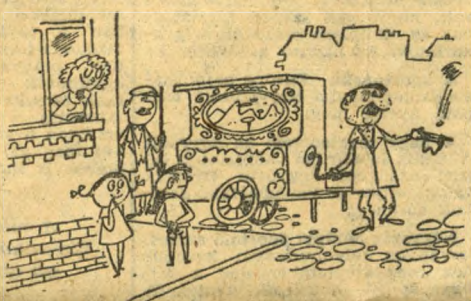
Délben vált az utca képe. Két óraker özönlenek haza az emberek a Goldberger, a Hármasgyár, a Pamutipar és más éles kürtszavú üzemek reggeli műszakjáról. S úgy négy óra körül rátelepszik a tájra az Amfiteatrumtól a Filatori gátig némi álmos csönd. Akik reggel dolgoztak, ilyenkor nyilván szunyókálnak keveset.

Alkonyatkor persze belépesülnek a megfiatalított, de öreg nevű utcák, a Kenyeres utca, a Fényes Adolf utca, a Mókus utca, a Hídfő utca és minden utca, ahol jó fajta zöldszilvánt vagy kadarkát mérnek. A borsostokány illata felhőzik egy-egy ilyen műemlék számba menő épület tájékán. Koccannak a fröccsös poharak, s a söröskriglik és megszólal a hegedűszó, harmónika kísérettel. A halászcárdákban meg a cigány.

Kigyúlnak közben a mozik neofényei is. Előadás után pedig néhány elszánt fiatal még túllicitalja a hazasiétókat: éjjel egy-két óráig romantikáznak a vadonatúj presszókban; a *Csil-lagban*, a *Teavirágban*, a *Flóriánban*, elcsatagolnak még Újlakra is a *Melódia*. És róják az utcákat lassú léptekkel, kéz a kézben. Fialatok. A nyitott ablakok mögül egy-egy tompított rádió muzsikája szüremlik bágyatagon és félelken, mert a csendrendeletet be kell tartani.

Éjjel fél háromkor viszont érkeznek a tejeskocsik. Ők már nem tartanak be semmiféle rendeletet. Koppannak, csörrennek, álomból riasztanak az 50 literes kannák. Jobb ez minden ébresztőnél. Nagy versenyutasa a rádióknak, amely csak négy óra harminckor kezdi műsorát — falusi tanácsadással. Így múlnak, telnek a napok az öreg Óbudán.

Szabó József

(Sándor Károly rajza)

Téged várlak átvirrasztott éjeken át...

Gyakorlatlan ujjak billegtek a rádió népszerű slágerét, s cernavékony hang dúdolja a kíséretet. Am konkurens jön a Szomolnok utca felől: a verklis. *Jöjjön Óbudára, jó tőröscsuszára!* — zeng, duruzsol a verkli s elvegyül a rádióból hangzó óvodás műsor kedves csivitelésével.

Egy erkélyről fiatal mama feje hajol ki, s túlharsozva kiabál a mama a sarkon játszódozó kislányának:

— Évike, gyere haza, hallgassd az óvodás-műsört!

— Kell is nekem az óvodás-műsor. Én már iskolás leszek!

— Alkkor is gyere haza, mert elvisz a verklis bácsi!

Mire megáll a verklis, óh nem lemezt cserél, csak önérezen tiltakozik.

— Ne tessék rossz híremet kelteni kartársnó! Inkább adjon egy forintot, eldarálom a kedvenc nótáját.

Jeges és társai

Sajnos ez a kis diplomáciai affér nem fejeződik be sem így, sem amúgy, mert zuhogva, dohogva érkezik a pótkocsis gépkocsi és jó pilisvörösvári tájszóval kiált egy markos fiatalember a vezető mellől:

— Itt a jeges, a je-ge-es!

És felvonulnak hosszú csatarendben az asszonyok. Földig érő pongyolákban, papucsban — csáb-cipellőkben, vödörökkel. A jegeslegénynek mindenkihez van néhány barátságos szava, s amikor már becsukta kocsija ajtaját, mert a vödör-sor végét ért, elkésietten jön két vödörrel egy ifjú leányzó:

— Jaj, ne menjének még el, én is itt vagyok!

És a jeges megáll. Hogyne állna meg, nevet a legény, hiszen jön a legszebb óbuda-i tündér, a közeli cukrászda-eszpresszó kávéfőző kisasszonya. Őt már igazán illik megvárni. A verklis csak bámul, ámul s aztán lemezt vált és rágyújt — a Csinibabára. A gyerekek persze még a játékot is abbahagyják és kórusban kísérik a dalt.

A hangszerész gondosan kipróbál egy tárogatót, majd órákig kalapál egy bombardo peremén. Mintha cintányért verne, de kit zavar ez! — csak